

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

ई मासिक विद्यासंवाद

सप्टेंबर २०२३ | आवृत्ती-०३ब

सिंथेटिक ट्रॅकचे
उपमुख्यमंत्री मा.श्री. देवेन्द्र फडणवीस
यांच्या हस्ते लोकार्पण

विद्येअंगी व्हावा विनय। विद्या करी स्वतंत्र, निर्भय। शिक्षणाने वाढावा निश्चय। जीवन-जय करावया।।

ई मासिक **विद्यासंवाद**

शताब्दी महोत्सव विशेषांक

सप्टेंबर २०२३ | आवृत्ती-०३ब

मार्गदर्शक
डॉ. सुभाष चौधरी

कुलगुरु
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

डॉ. संजय दुधे

प्र-कुलगुरु
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

प्रकाशक
डॉ. राजू हिवसे

कुलसचिव
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

संपादक
श्री. प्रेमदास वाडकर

जनसंपर्क अधिकारी
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

मुद्रक
श्री. प्रवीण गोतमारे

प्रकाशन अधिकारी
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.

मा. राज्यपाल
श्री. रमेश बैस

मा. कुलगुरु
डॉ. सुभाष चौधरी

मा. प्र-कुलगुरु
डॉ. संजय दुधे

मा. कुलसचिव
डॉ. राजू हिवसे

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या क्रीडा सुविधेत भर

मिक्स रिले स्पर्धेत रुचिता मिश्टी संघ विजयी

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या रवी नगर चौकातील क्रीडा संकुलाच्या मैदानावर अद्ययावत सिंथेटिक ट्रॅकचे लोकार्पण कोनशिलेचे अनावरण करीत महाराष्ट्र राज्याचे माननीय उपमुख्यमंत्री श्री. देवेंद्र फडणवीस यांच्या शुभहस्ते रविवार, दिनांक १७ सप्टेंबर २०२३ रोजी करण्यात आले.

लोकार्पणप्रसंगी माननीय कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, व्यवस्थापन परिषद सदस्य श्री. वामनराव तुर्के, व्यवस्थापन परिषद सदस्य, श्री. अजय चव्हाण, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभागाचे संचालक डॉ. शरद सूर्यवंशी, अधिष्ठाता डॉ. प्रशांत माहेश्वरी, डॉ. संजय कवीश्वर, डॉ. प्रशांत कडू उपस्थित होते. ट्रॅकच्या उद्घाटनप्रसंगी ४ बाय १०० मीटर मिक्स रिले स्पर्धेत आयोजन करण्यात आले. या मिक्स रिले स्पर्धेचा शुभारंभ आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या नव्या सिंथेटिक ट्रॅकवर उपमुख्यमंत्र्यांच्या शुभहस्ते करण्यात आला. यानंतर उपमुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांच्या शुभहस्ते सिंथेटिक ट्रॅक बांधकाम तांत्रिक समिती सदस्य डॉ. धनंजय वेळूकर, सार्वजनिक बांधकाम विभाग एकात्मिकृत घटक (वैद्यकीय) कार्यकारी अभियंता सौ. अल्पना पाटणे, सार्वजनिक बांधकाम विभाग एकात्मिकृत घटक (वैद्यकीय) कार्यकारी अभियंता सौ. वर्षा घुशे, सार्वजनिक बांधकाम विभाग एकात्मिकृत घटक (वैद्यकीय) उपविभागीय अभियंता अतुल गोटे, सार्वजनिक बांधकाम विभाग एकात्मिकृत घटक (वैद्यकीय) सहाय्यक अभियंता श्रेणी २ प्रवीण मोरे, कनिष्ठ अभियंता आकाश पगारे, मुंबई स्पोर्ट्स फॅसिलिटीचे श्री धर्मेस घिया, अर्जुन यादव, अपेक्षा घिया, मुकुंद घिया यांचा सत्कार करण्यात आला. कार्यक्रमाचे संचालन प्राचार्य डॉ. सोनाली सूर्यवंशी यांनी केले तर आभार क्रीडा व शारीरिक शिक्षण मंडळ संचालक डॉ. शरद सूर्यवंशी यांनी मानले. कार्यक्रमाला विविध प्राधिकारणी सदस्य अधिकारी, शिक्षक, कर्मचारी व विद्यार्थी उपस्थित होते.

रुचिता मिश्टी संघ मिक्स रिले स्पर्धेत विजयी

ट्रॅकच्या उद्घाटनप्रसंगी रिले स्पर्धा घेण्यात आली. या स्पर्धेत आठ संघ सहभागी झाले. या स्पर्धेत प्रथम क्रमांक रुचिता मिश्टी संघाने, द्वितीय पुरस्कार पी. टी. उषा संघ तर तृतीय पुरस्कार मिल्का सिंग संघाने पटकावला. सहभागी संघांना आठ संघांना देशातील आजी-माजी अॅथलेट्सची नावे देण्यात आली होती. पीटी उषा संघात शुभम शिंगाठे- नाम्हा फाउंडेशन, गीतल सोनेकर- ट्रॅकस्टार, आदिती बडवाईक- शंकुतला फाउंडेशन, माधव गुप्ता- खेलो इंडिया, आर्यन - फ्युचर क्लब. मिल्का सिंग संघात फ्युचर क्लबचा विभास, ट्रॅक

स्टारची रिया दोहतरे, एनएमकेएमची भार्गवी दुधावकर, नाम्हाचा शुभम बैग व सुशांत रिंथे, नीरज चोप्रा संघात एनएमकेएमचा इशान खोडके, फ्युचर क्लबची नेहा ढबाले, नाम्हाची वैष्णवी जांभुळकर व अभिषेक साखरवडे, ट्रॅकस्टारचा शादाब पठाण तर अंजूबाबी जॉर्ज संघात एनएमकेएमचा ओम इटकेलवार, हिंगण्याची अनुष्का बोदिले, बेटिया फाउंडेशनची समिक्षा बागडे, नाम्हाचे भावेश देशमुख व ऋषिकेश लोंदे यांचा समावेश आहे. रुचिता मिश्टी संघ- प्रवीण कुमार, आकांक्षा भगत- एनएमकेएम, साक्षी तांबे- नाह्या, केतन दाबे- उमरेड, अथर्व खोपे- खेलो इंडिया. राजीव बालकृष्णन संघ - आदित्य मुळे- उमरेड, सान्वी पाठक- फ्युचर क्लब, मानसी पाटणकर- आई फाउंडेशन, शंतनू मुंडा- हिंगणा, रिषभ मानकर- ३६० क्लब. अविनाश साबळे संघ- राजन यादव- ट्रॅक स्टार, कशीष भगत- शंकुतला, मोहिनी नांदूरकर- बेटिया फाउंडेशन, हर्षल जोगे- उमरेड, भीष्म घोरदडेकर. डॉ. आदिल सुमारीवाला संघ- आदर्श भुरे, राहुल पेटकर- एनएमकेएम, भाग्यश्री महल्ले- खेलो इंडिया, आकांक्षा नागरे- आई फाउंडेशन, विशाल बोरकुटे -३६० क्लब या खेळाडूंचा स्पर्धेत सहभाग होता. यावेळी प्रमुख अतिथींच्या हस्ते विजेत्यांना मेडल देऊन गौरविण्यात आले. यावेळी माननीय कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण मंडळ संचालक डॉ. शरद सूर्यवंशी, डॉ. धनंजय वेळूकर, श्री. विजय मुनीश्वर, सदस्य सौ. विशाखा जोशी, डॉ. माधवी मार्डीकर, धनश्री लेकुरवाळे यांच्यासह अन्य उपस्थित होते.

आंतरराष्ट्रीय दर्जाचा सिंथेटिक ट्रॅक

विद्यापीठाच्या हा सिंथेटिक ट्रॅक आंतरराष्ट्रीय दर्जाचा असून ट्रॅकवर ४०० मीटरच्या एकूण आठ लेन आहेत. ट्रॅकवर पूर्व दिशेला गोळा फेक आणि भालाफेक तर पश्चिम दिशेला हातोडा फेक स्पर्धेसाठी विशेष व्यवस्था करण्यात आली आहे. दक्षिण दिशेला दोन ठिकाणी लांब उडी व तिहेरी उडीसाठी जम्पिंग पीटची सुविधा असणार आहे. ट्रॅकवर स्टीपल चेस प्रकारासाठी विशेष सुविधा आहे. ट्रॅक खराब होण्यापासून रोखण्यासाठी ड्रेनेज सिस्टीम व्यवस्था आहे. स्पर्धेपूर्वी सरावासाठी मैदानाच्या पूर्व व पश्चिम दिशेला विशेष व्यवस्था करण्यात आली आहे. या मैदानावर दिवस- रात्रीचे सामने खेळता येणार आहे.

मध्यभागी फुटबॉल मैदान

ट्रॅकच्या मध्यभागी फुटबॉल मैदान कायम असून त्यावर जाण्यासह आणि तेथून बाहेर निघण्यासाठी विशेष हायड्रोलिक पूल तयार करण्यात येणार आहे. त्यामुळे सिंथेटिक ट्रॅक खराब होणार नाही. मैदानात नैसर्गिक फुटबॉल फिल्ड असून ऑटोमॅटिक स्प्रींकलर प्रणाली लावण्यात आली आहे. वातावरण आधारित ही स्प्रींकलर प्रणाली आहे. पाण्याची कमतरता भासू नये म्हणून दोन लाख लिटर

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

ई मासिक विद्यासंवाद

सप्टेंबर २०२३ | आवृत्ती-०३६

क्षमतेची टाकी तसेच संपूर्ण परिसरात रेन वॉटर हार्वेस्टिंग करण्यात आले आहेत. ट्रॅकच्या सभोवताली झाडे आणि हिरवळ राहणार आहे. फिनिश पॉईंटवर माध्यम प्रतिनिधी करिता विशेष सुविधा राहणार आहेत. स्पर्धेच्या वेळी फोटोफिनिश करिता इलेक्ट्रिकल पीट राहणार आहे. सिंथेटिक ट्रॅक आणि अॅथलेटच्या सुरक्षेकरिता ४५०० चौरस मीटर इंटरलॉक राहणार आहे.

आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे प्रमाणपत्र

सिंथेटिक ट्रॅकला आंतरराष्ट्रीय दर्जा प्राप्त झाला आहे. वर्ल्ड अॅथलेटिक्स संघटनेचे सीईओ जॉन रिडगॉन यांनी सिंथेटिक ट्रॅकला आंतरराष्ट्रीय वर्ग २ अॅथलेटिक्स सुविधायुक्त ट्रॅकचा दर्जा प्राप्त प्रमाणपत्र काही दिवसांपूर्वी प्रदान केले आहे.

खनिज संपत्ती देशाची अर्थसंपदा

भारतीय भूवैज्ञानिक सर्वेक्षण विभागाचे उपमहासंचालक श्री विजय मुगल यांचे प्रतिपादन
पदव्युत्तर भूगर्भशास्त्र विभागात इंडक्शन कार्यक्रम

खनिज संपत्ती ही देशाची अर्थसंपदा असल्याचे प्रतिपादन भारतीय भूवैज्ञानिक सर्वेक्षण विभागाचे उपमहासंचालक श्री विजय मुगल यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर भूगर्भशास्त्र विभागात इंडक्शन कार्यक्रम शुक्रवार, दिनांक ८ सप्टेंबर २०२३ रोजी पार पडला. या कार्यक्रमात विशेष अतिथी म्हणून श्री मुगल बोलत होते.

माननीय कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांच्या मार्गदर्शनाखाली पदव्युत्तर भूगर्भशास्त्र विभागाचे प्रमुख डॉ. कीर्तीकुमार रणदिवे कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी होते. कार्यक्रमाला प्रमुख अतिथी म्हणून भारतीय भूवैज्ञानिक सर्वेक्षण विभागाचे उपमहासंचालक श्री विजय मुगल, खान मंत्रालयाचे संचालक श्री. मिलिंद धकाते, विद्यापीठ आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागाचे संचालक डॉ. निशिकांत राऊत यांची उपस्थिती होती. यावेळी पुढे बोलताना श्री. मुगल यांनी आपल्या आयुष्यातील प्रत्येक दिवसाची सुरुवात भूगर्भशास्त्राशी संबंधित वस्तूपासून होत असल्याचे सांगत याबाबत अनेकांना माहिती नसल्याचे ते म्हणाले. भूगर्भशास्त्र देशाची अर्थव्यवस्था चालवीत आहे. खनिजे देशाची अर्थसंपदा असल्याने भारत सरकारचे याकडे विशेष लक्ष आहे. भूगर्भशास्त्रात पूर्वी शैक्षणिक क्षेत्रापूरती संधी मर्यादित होती. मात्र, आता सरकारी तसेच खाजगी अशा विविध क्षेत्रांमध्ये भूगर्भशास्त्र विषयाला संधी प्राप्त होत आहे. देशात महाराष्ट्र, मध्य प्रदेश आणि छत्तीसगड ही तीन राज्ये खनिज संपत्तीच्या बाबतीत महत्त्वपूर्ण असल्याचे मुगल म्हणाले. या क्षेत्रामध्ये भविष्य उज्वल असून तुमच्या मधील अनेक जणांना केंद्रीय लोकसेवा आयोगाची परीक्षा उत्तीर्ण होणाऱ्यांमध्ये पाहत असल्याचे श्री मुगल म्हणाले. नागपूर हे भूगर्भ शास्त्र विषयाचे हब असून महिला देखील या क्षेत्रामध्ये भरीव कामगिरी करीत आहे. त्यामुळे स्पर्धा परीक्षेवर लक्ष केंद्रित करण्याचे आवाहन त्यांनी उपस्थित विद्यार्थ्यांना केले.

खान मंत्रालयाचे संचालक श्री. मिलिंद धकाते यांनी मार्गदर्शन करताना भूगर्भशास्त्र विषयात रोजगाराच्या अनेक संधी असल्याचे सांगितले. या शास्त्रामध्ये अनेक उपविषय असून पदव्युत्तर शिक्षणामध्ये त्यातील एक उपविषय घेत तुम्ही तुमचे आयुष्यातील ध्येय निश्चित करीत यशस्वी होऊ शकता, असे धकाते म्हणाले. विद्यापीठ आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग संचालक डॉ. नितीन राऊत यांनी विभागामार्फत सुरू असलेल्या कौशल्य अभ्यासक्रमांची माहिती दिली. यामध्ये संस्कार, सक्षम, सहयोग आणि उन्नती अशा चार प्रकारांमध्ये विभागाकडून ऑनलाइन व ऑफलाईन अभ्यासक्रम चालविले जात असल्याचे त्यांनी सांगितले. अध्यक्षीय भाषण करताना विभाग प्रमुख डॉ. कीर्तीकुमार रणदिवे यांनी नवीन प्रवेशित झालेल्या विद्यार्थ्यांचे स्वागत करीत आयुष्यामध्ये शिस्त ही अत्यंत महत्त्वपूर्ण असल्याचे सांगितले. शिक्षक तुम्हाला शिकविणारच आहे. मात्र, तुम्ही किती शिकता यावर तुमचे यश अवलंबून असल्याचे डॉ. रणदिवे म्हणाले. देश तसेच राज्यातील अत्यंत जुना व मोठा असलेला विभाग म्हणून भूगर्भशास्त्र विभागाची ओळख असल्याचे त्यांनी सांगितले. कार्यक्रमाच्या सुरुवातीला प्रमुख अतिथींच्या हस्ते दीपप्रज्वलन करण्यात आले. विद्यापीठ गीताने कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. विद्यार्थिनी पलक वासनिक हिने नृत्य सादर केले. कार्यक्रमांमध्ये विभागातील शिक्षक, संशोधक विद्यार्थी तसेच केंद्रीय लोकसेवा आयोगाची परीक्षा उत्तीर्ण विद्यार्थी अतुल नारकर यांचा प्रमुख अतिथींच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला. विद्यार्थ्यांनी तयार केलेल्या विविध कलाकृतींच्या प्रदर्शनीची पाहणी प्रमुख अतिथींनी केली. यावेळी पारुल धकाते या विद्यार्थिनीने शिक्षकांचा व अतिथींचा परिचय करून दिला. कार्यक्रमाचे संचालन वैष्णवी ठाकरे व पारुल धकाते यांनी केले तर आभार तानिया पालीवाल या विद्यार्थिनीने मानले. कार्यक्रमाला विभागातील शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

ई मासिक विद्यासंवाद

सप्टेंबर २०२३ | आवृत्ती-०३ब

रासेयोने स्वच्छतेविषयी समाजामध्ये जागृती करावी माननीय प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे यांचे प्रतिपादन

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयंसेवकांनी समाजामध्ये स्वच्छतेविषयी जनजागृती करावी, असे प्रतिपादन माननीय प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनेचा छत्रपती शिवाजी महाराज प्रशासकीय परिसरातील दीक्षांत सभागृह येथे एक दिवसीय स्वच्छता कृती योजना कार्यक्रम शुक्रवार, दिनांक ८ सप्टेंबर २०२३ रोजी पार पडला. यावेळी अध्यक्षस्थानावरून प्र-कुलगुरू डॉ. दुधे मार्गदर्शन करीत होते.

दीक्षांत सभागृहात आयोजित कार्यक्रमात माननीय प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे यांनी अध्यक्षस्थान भूषविले. यावेळी राष्ट्रीय सेवा योजना संचालक डॉ. सोपानदेव पिसे, जिल्हा कार्यक्रमाधिकारी प्रा. राजू बुरीले उपस्थित होते. यावेळी पुढे मार्गदर्शन करताना प्र-कुलगुरू डॉ. दुधे यांनी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज व वैराग्यमूर्ती संत गाडगेबाबा यांचे स्वच्छते विषयी विचार विद्यार्थ्यांना सांगितले. आपण राहत असलेल्या परिसरामध्ये स्वच्छता असल्यास आरोग्य उत्तम राहण्यास मदत होत असल्याचे ते म्हणाले. यानंतर सहभागी विविध महाविद्यालयांमधील राष्ट्रीय सेवा योजनेतील स्वयंसेवकांनी विद्यापीठाचा छत्रपती शिवाजी महाराज प्रशासकीय परिसर, फ्रीडम पार्क व महाराज बाग परिसरात प्लास्टिक निर्मूलन तसेच स्वच्छता उपक्रम राबविला. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी रासेयो विभागातील प्रकाश शुक्ला व स्वयंसेवकांनी प्रयत्न केले.

विद्यापीठाच्या क्रीडा विभागातर्फे डॉ. सी. पी. सिंग यांचा सत्कार

इंडियन फ्लोअरबॉल फेडरेशन, फ्लोअरबॉल असोसिएशन ऑफ महाराष्ट्र तर्फे राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या सहकार्याने सुरु असलेल्या १७ व्या राष्ट्रीय फ्लोअरबॉल पुरुष-महिला चॅम्पियनशीप स्पर्धा रवी नगरातील विद्यापीठ मैदानावर सुरु आहे. यानिमित्ताने नागपुरात आलेले डॉ. सी. पी. सिंग यांनी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभागाला भेट दिली. यावेळी नागपूर विद्यापीठाच्या क्रीडा विभागाबद्दल त्यांनी माहिती जाणून घेतली.

याप्रसंगी लक्ष्मीबाई नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ फिजिकल एज्युकेशन ग्वाल्हेर विद्यापीठाचे क्रीडा संचालक डॉ. सिंग यांचा विद्यापीठाचे क्रीडा संचालक डॉ. शरद सुर्यवंशी यांनी शाल, श्रीफळ आणि पुष्पमाला घालून स्वागत केले. शिक्षण क्षेत्रात तब्बल ३५ वर्ष अनुभव असलेले डॉ. सिंग हे राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे माजी ॲथलेटिक्स खेळाडू होते. शिवाय ॲथलेटिक्स स्पर्धेत त्यांनी नागपूर विद्यापीठाचे प्रतिनिधित्व देखील केले आहे. शारीरिक शिक्षण विषयक विविध राष्ट्रीय आंतरराष्ट्रीय कार्यशाळेत डॉ. सिंग यांनी उपस्थिती दर्शविली आहे. शिवाय ऑल इंडिया युनिव्हर्सिटीच्या स्पर्धेत त्यांनी निरीक्षकांची भूमिकाही बजाविली आहे. नागपूर विद्यापीठाच्या क्रीडा सुविधा बघून त्यांनी समाधान व्यक्त केले. याप्रसंगी नागपूर जिल्हा फ्लोअर बॉल संघटनेच्या सचिव स्नेहल भगत, जळगाव फ्लोअर बॉल संघटनेचे सचिव दीपक वाडे आदी उपस्थित होते.

दिल्ली संघाला विजेतेपदाचे दुहेरी मुकूट राष्ट्रीय फ्लोअरबॉल स्पर्धा महिला गटात महाराष्ट्र तिसऱ्या स्थानी

उत्कृष्ट खेळाच्या जोरावर इंडियन फ्लोअरबॉल फेडरेशन, फ्लोअरबॉल असोसिएशन ऑफ महाराष्ट्रतर्फे राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या शताब्दी वर्षानिमित्त घेण्यात आलेल्या १७ व्या राष्ट्रीय फ्लोअरबॉल स्पर्धेत महिला व पुरुष गटात दिल्ली संघाने विजेतेपदाचा मान प्राप्त केला.

रवी नगरातील विद्यापीठाच्या मैदानावर महिला गटात झालेल्या अंतिम लढतीत दिल्ली संघाने ३-२ अशा गोलने हरयाणा संघाचा पराभव करीत विजेतेपद प्राप्त

केले. तिसऱ्या स्थानासाठी झालेल्या लढतीत महाराष्ट्र संघाने बाजी मारली. महाराष्ट्राने तामिळनाडूचा ४-२ गोलने पराभव करीत हे यश प्राप्त केले.

पुरुष गटात झालेल्या अंतिम लढतीत दिल्ली संघाने कर्नाटकाला पेनॉल्टी शूटमध्ये २-० ने मात दिली. सामना सुरु होताच दोन्ही संघाच्या खेळाडूंनी बरोबरीचा खेळ केला. त्यामुळे निर्धारित वेळेत दोन्ही संघाचे २-२ अशी समान गोलसंख्या होती. त्यामुळे सामन्याचा निकाल पेनॉल्टी शूटने लावण्यात आला. यात दिल्लीच्या खेळाडूंनी बाजी मारली. तर तिसऱ्या स्थानासाठी झालेल्या लढतीत यजमान महाराष्ट्राला मध्यप्रदेश संघाकडून ४-२ अशा गोलने पराभव स्वीकारावा लागला.

स्पर्धेतील विजेत्यांना डॉ. शरद सूर्यवंशी यांच्या हस्ते चषक व प्रशस्तीपत्र देउन सन्मानित करण्यात आले आहे. याप्रसंगी बक्षीस वितरण कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान इंडियन फ्लोअरबॉल फेडरेशनचे अध्यक्ष हरिंदर कुमार, तर प्रमुख अतिथी म्हणून रातुम नागपूर विद्यापीठाचे क्रीडा संचालक डॉ. शरद सूर्यवंशी, जिल्हा क्रीडा अधिकारी पल्लवी धात्रक, ग्वाल्हेर विद्यापीठाचे क्रीडा संचालक डॉ. सी. पी. सिंग, आयएफएफचे सरचिटणीस प्रदीप सिंग, फ्लोअरबॉल असो. ऑफ महाराष्ट्राचे सरचिटणीस रवींद्र चौथवे, पोद्दार इंटरनॅशनल शाळेचे प्राचार्य एस. एन. साहू, फ्लोअरबॉल असोसिएशन अध्यक्ष शिवछत्रपती पुरस्कार प्राप्तत लक्ष्मी चौरे आदी उपस्थित होते.

भंडारा जिल्ह्याच्या सर्वांगीण विकासासाठी 'ग्राम चलो अभियानाची' दिशा निश्चित माननीय कुलगुरूची जिल्हाधिकारी व अधिकाऱ्यांसोबत चर्चा

भंडारा जिल्ह्याच्या सर्वांगीण विकासाकरिता 'ग्राम चलो अभियानाची' दिशा निश्चित करण्यात आली आहे. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे माननीय कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांनी भंडारा जिल्ह्याचा सामाजिक व आर्थिक विकास व्हावा म्हणून जिल्हाधिकारी श्री. योगेश कुंभेजकर व जिल्हा प्रशासनातील अन्य अधिकाऱ्यांसोबत सोमवार, दिनांक ११ सप्टेंबर २०२३ रोजी झालेल्या बैठकीत चर्चा केली.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाकडून शताब्दी महोत्सवी वर्षाच्या निमित्ताने 'रिचिंग टू अनरीच्ड' अभियान राबविले जात आहे. या अभियान अंतर्गत स्थानिक नैसर्गिक संसाधनांचा वापर करून रोजगाराची साधने उपलब्ध करून देत ग्रामीण भागातील नागरिकांचे जीवनमान उंचावण्यासाठी प्रयत्न केले जात आहे. भंडारा जिल्हाधिकारी कार्यालयात झालेल्या बैठकीला माननीय कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, जिल्हाधिकारी श्री. योगेश कुंभेजकर, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे अधिष्ठाता डॉ. प्रशांत कडू, पशु व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ नागपूरचे विस्तार शिक्षण संचालक डॉ. अनिल भिकाने, विद्यापीठ जीवन शिक्षण आणि विस्तार विभाग सदस्य डॉ. कल्पना पांडे, मत्स्य विज्ञान

विद्यालय, नागपूरचे सहा. प्राध्यापक, डॉ. सचिन बेलसरे, रेशिम विभाग मार्गदर्शक डॉ. सुरेश रैना, जिल्हा नियोजन अधिकारी शशीकुमार बोरकर, विद्यापीठ रेशीम विभागातील श्री. प्रताप शुक्ला आदी उपस्थित होते.

भंडारा जिल्ह्यातील गोसेखुर्द पुनर्वसन क्षेत्रातील ३४ गावांचे सर्वेक्षण करून तेथील नागरिकांचे जीवनमान सुधारण्याबाबत विविध उपक्रम राबविण्याबाबत बैठकीत चर्चा करण्यात आली. या बैठकीमध्ये रेशीम विभागातील अधिकारी श्री. रैना व विद्यापीठाचे रेशीम विभागातील प्रतिनिधी यांनी मलबेरी व टसर सिल्क उत्पादन वाढविण्याबाबत माहिती दिली. त्या अनुषंगाने भंडारा जिल्ह्यातील रेशीम विभाग काम करणार आहे. जिल्ह्यामध्ये उपलब्ध पशुधनाच्या माध्यमातून दुधाचे उत्पादन वाढविण्याकरिता महाराष्ट्र पशु व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ ग्रामीण भागात प्रसार प्रचार करणार आहे. सोबतच दोन्ही विद्यापीठाकडून पुनर्वसन झालेल्या भागातील सुशिक्षित युवकांसाठी प्रधानमंत्री रोजगार निर्मिती योजना (PMEGP) व मुख्यमंत्री रोजगार निर्मिती योजना (CMEGP) अंतर्गत मत्स्य पालनातून उद्योग निर्मितीची शक्यता तपासत उद्योग उभा करण्यास मदत केली जाणार आहे. जिल्ह्यातील विविध उत्पादनांचे व योजनांचे डिजिटल मार्केटिंग करण्याबाबत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ जिल्हा प्रशासनामार्फत मदत करणार आहे. राष्ट्रीय कौशल्य परिषदेने निश्चित केलेल्या निकषाच्या आधारे आत्मा व कृषी विभागासोबत मिळून कौशल्य विकास कार्यक्रम राबविणार आहे. या महत्त्वपूर्ण विषयांवर बैठकीत जिल्ह्यातील अधिकाऱ्यांसोबत चर्चा करण्यात आली. त्यानंतर जिल्हाधिकारी श्री. योगेश कुंभेकर यांनी समन्वय साधून पथदर्शी कृती आराखडा पुढच्या सभेत ठेवण्याचे निर्देश संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्यांना दिले.

प्रत्येक मनाला शिकवण देईल तोच विश्वगुरू पूज्यपाद स्वामी पितांबरानंद यांचे प्रतिपादन राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात राष्ट्रसंत व्याख्यानमाला

विश्वरूप म्हणजे संपूर्ण जगाला एकच शिकवण देणे नव्हे. या जगात अनेक व्यक्तींची अनंत मने आहेत. त्या प्रत्येक मनाला शिकवण देईल तोच विश्वगुरू आहे, असे प्रतिपादन रामकृष्ण संघ बेलूर मठ येथील वरिष्ठ संन्यासी मा. पूज्यपाद स्वामी पितांबरानंद यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात शताब्दी पर्व निमित्त राष्ट्रसंत व्याख्यानमाला आयोजित केली जात आहे. विद्यापीठाच्या जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनातील सभागृहात सोमवार, दिनांक ११ सप्टेंबर २०२३ रोजी सायंकाळी व्याख्यान मालेतील पाचवे पुष्प गुंफतांना पूज्यपाद स्वामी पितांबरानंद बोलत होते.

कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे यांनी भूषविले. यावेळी व्यासपीठावर अतिथी वक्ता म्हणून रामकृष्ण संघ बेलूर मठ येथील वरिष्ठ संन्यासी मा. पूज्यपाद स्वामी पितांबरानंद, कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे, राष्ट्रसंत अध्यासन प्रमुख डॉ. विजयालक्ष्मी थोटे यांची उपस्थिती होती. 'जगावे कसे हे स्वामी विवेकानंदांनी शिकवावे' या विषयावर पुढे मार्गदर्शन करताना स्वामी पितांबरानंद यांनी स्वामी विवेकानंद यांचा जीवनपट व्याख्यानात उलगडला. अमेरिकेतील शिकागो शहरात ११ सप्टेंबर १८९३ मध्ये झालेल्या धर्म संसदेत स्वामी विवेकानंदांनी केलेल्या भाषणाने संपूर्ण

जगाला प्रभावित केले. स्वामी विवेकानंद यांनी त्यांच्या सात मिनिटांच्या भाषणामध्ये मनुष्य हाच ईश्वर तसेच प्रत्येक जीव अव्यक्त ब्रह्म आहे असे सांगितल्याचे स्वामी पितांबरानंद म्हणाले. आज धर्माचा वेगळा अर्थ काढला जातो. अध्यात्मच हा माणसाचा धर्म आहे. मात्र, या मानवी धर्मात कर्मकांडाला महत्त्व नसल्याचे स्वामी म्हणाले. ज्ञानमार्ग चांगला असला तरी तो शुष्क असतो, भक्ती मार्गाला उदात्त महत्त्व असले तरी नष्ट होण्याची भीती असते. त्यामुळे यात एकमेकांशी न भांडता एकत्र राहिले पाहिजे. श्री रामकृष्ण यांचे जीवन या समन्वयाचे मूर्तिमंत आदर्श आहे.

त्यांच्या आयुष्यातील एक-एक पैलूंचा उलगडा केल्यास आदर्श जीवन तयार होते. यावेळी स्वामी पितांबरानंद यांनी संन्यासी व गृहस्थ जीवन, शंकराचार्य, वेद, असांप्रदायिक समुदाय, गुरु- शिष्य परंपरा, विश्व धर्माचा व्यापक विचार याबाबत विस्तृत माहिती दिली.

यावेळी अध्यक्षीय भाषण करताना प्र-कुलगुरु डॉ. संजय दुधे यांनी स्वामी विवेकानंद यांनी शिकागो येथे केलेल्या भाषणाबाबत माहिती दिली. त्यांचे कर्मयोग, अध्यात्म योग, धर्मयोग हे संपूर्ण मानवी समाजाच्या उन्नतीसाठी असल्याने स्वामी विवेकानंद हेच विश्वगुरू असल्याचे म्हटले. स्वामी विवेकानंद यांच्या रूपाने सामाजिक विचार पेरणारा तारारा निर्माण झाल्याचे ते म्हणाले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक करताना राष्ट्रसंत अध्यासन केंद्र प्रमुख डॉ. विजयालक्ष्मी थोटे यांनी व्याख्यान माला आयोजित करण्याबाबतची माहिती दिली. सोबत व्याख्याते म्हणून उपस्थित राहिल्याने स्वामी पितांबरानंद यांचे आभार मानले. कार्यक्रमाचे संचालन डॉ. अमृता इंदूरकर यांनी केले तर आभार डॉ. विजयालक्ष्मी थोटे यांनी मानले कार्यक्रमाला मोठ्या संख्येने विद्यार्थी विद्यार्थिनी उपस्थित होते.

विद्यार्थ्यांसाठी ज्ञानाचे भांडार खुले केले - कुलगुरू पदव्युत्तर जनसंवाद विभागात परिचय कार्यक्रम

नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाने विद्यार्थ्यांसाठी ज्ञानाचे भांडार खुले केले असल्याचे प्रतिपादन माननीय कुलगुरू डॉ सुभाष चौधरी यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर जनसंवाद विभागात परिचय कार्यक्रम बुधवार दिनांक १३ सप्टेंबर २०२३ रोजी पार पडला. या कार्यक्रमात अध्यक्ष स्थानावरून कुलगुरू डॉ. चौधरी बोलत होते. कार्यक्रमाला प्रमुख अतिथी म्हणून जिल्हा माहिती अधिकारी श्री. प्रवीण टाके, नागपूर आकाशवाणीच्या कार्यक्रम अधिकारी (प्रोग्राम हेड) सौ. रचना पोपटकर (गजभिये), विभाग प्रमुख डॉ. मोईज मन्ना हक यांची उपस्थिती होती.

स्वतःचा परिचय करून देत कुलगुरू डॉ. चौधरी यांनी भाषणाची सुरुवात करीत जनसंवाद विभागात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांचे स्वागत केले. कोणतेही क्षेत्र मर्यादित नाही. नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार शिक्षण हे आंतरविद्या शाखीय झाले आहे. सर्व विषयांचे ज्ञान असेल तर संबंधित विषयामध्ये कौशल्य प्राप्त असेल तरच तो व्यक्ती जगात तग धरू शकतो. आता तर तंत्रज्ञानाच्या प्रगतीने सर्वच गोष्टी एका डिवाइस मध्ये आल्या आहे. त्यामुळे विविध कौशल्य असलेल्या व्यक्तीस कोणत्याही कंपनीमध्ये चांगली संधी मिळते त्यामुळे सर्व गोष्टी शिकायला पाहिजे, असे कुलगुरू म्हणाले. एनईपी २०२० मध्ये वर्गातील शिक्षण २५ टक्क्यावर आणले असून ७५ टक्के शिक्षण हे प्रात्यक्षिकावर आधारित आहे. त्यामुळे शिक्षक हे आता केवळ मार्गदर्शकाच्या भूमिकेत राहणार आहे. मुलांना स्वतः शिकत क्रेडिट प्राप्त करावे लागणार आहे. कशा प्रकारची रचना तयार व्हावी म्हणून कुलगुरू म्हणून आल्यानंतर सर्वप्रथम सर्व विभागांना स्वायत्तता प्रदान करण्याचा निर्णय घेतला असल्याचे डॉ. चौधरी यांनी सांगितले. आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स (AI) चे उदाहरण देत नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करणे आवश्यक असल्याचे ते म्हणाले.

प्रमुख अतिथी जिल्हा माहिती अधिकारी श्री. प्रवीण टाके यांनी पत्रकारिता क्षेत्रातील विविध संधी व आव्हानांबाबत माहिती दिली. जनसंवाद हे असे क्षेत्रातील विद्यार्थी बेरोजगार असल्याचे आढळून येत नाही. गुणवत्तेनुसार या क्षेत्रात संधी मिळते. लेखक, बातमीदार, आकलन वैशिष्ट्य, वक्तृत्व,

तंत्रज्ञानाची माहिती आदी तुमच्यामधील कला तुम्हाला पुढे घेऊन जाते. देशाच्या मध्यभागी असलेले नागपूर या ठिकाणी माध्यमांमध्ये काम केलेल्या व्यक्तींचे फार मोठे वलय आहे. सोबतच पत्रकारिता हा आवडीचा विषय असेल तर या क्षेत्रात तुमचे भविष्य उज्वल असल्याचे टाके पुढे बोलताना म्हणाले.

प्रमुख अतिथी नागपूर आकाशवाणीच्या कार्यक्रम अधिकारी सौ. रचना पोपटकर यांनी आकाशवाणीच्या कार्याबाबत माहिती दिली. आकाशवाणी हे एक प्रसिद्ध जनसंवादाचे माध्यम असून मनोरंजन आणि माहिती याचा समन्वय साधून कार्य करीत असल्याचे ते म्हणाले. आकाशवाणीमध्ये अभियांत्रिकी, कार्यक्रम, बातमी विभाग असे विविध विभाग आहेत. बदलत्या तंत्रज्ञानात आकाशवाणी देखील डिजिटल माध्यमात आली आहे. या क्षेत्रामध्ये रेडिओ जॉकी, डबिंग आर्टिस्ट, स्क्रिप्ट रायटर, कंटेंट रायटर, ब्रॉडकास्ट प्रोड्यूसर आदी विविध संधी असल्याचे त्यांनी सांगितले. शिक्षण घेत असताना ज्ञान मिळविण्याचा प्रयत्न करा, असे ही त्या म्हणाल्या. विभाग प्रमुख डॉ. मोईज मन्त्रान हक यांनी प्रमुख अतिथींचे स्वागत करून कार्यक्रमाची रूपरेषा प्रास्ताविक करताना सांगितली. विभागातील विद्यार्थ्यांकडून कॅम्पस पत्रिका काढली जात असल्याचे त्यांनी सांगितले. यावेळी प्रमुख अतिथींच्या शुभहस्ते कॅम्पस पत्रिका तसेच आज्ञादी का अमृत महोत्सव बुकलेटचे विमोचन करण्यात आले. या कार्यक्रमात नव्याने प्रवेशित विद्यार्थी यांचा परिचय घेण्यात आला तर माजी विद्यार्थ्यांनी त्यांचे अनुभव यावेळी सांगितले. कार्यक्रमाचे संचालन अश्विनी चौधरी तर आभार जान्हवी भगत या विद्यार्थिनीने मानले.

रसायनशास्त्र विभागात 'केमिकल सोसायटी' उद्घाटित

सोसायटीची का आवश्यकता आहे, याबाबत माहिती दिली. सोबतच नव्याने नियुक्त झालेल्या केमिकल सोसायटी पदाधिकाऱ्यांचे अभिनंदन केले. प्रमुख अतिथी डॉ. हर्षवर्धन सिंह यांनी रसायनशास्त्र विभागातील विद्यार्थ्यांना पर्यावरण क्षेत्रात भविष्यात मोठ्या संधी असल्याचे सांगितले. पर्यावरण क्षेत्रासोबतच विविध उद्योगांमध्ये रसायनशास्त्र विषयातील विद्यार्थ्यांना विशेष मागणी आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी पदवी नंतर चांगली संधी मिळावी म्हणून त्या दृष्टीने प्रयत्न राहण्याचे आवाहन त्यांनी केले. नागपूर शहराच्या आजूबाजूला असलेल्या विविध प्रकारच्या प्रदूषण पातळीची माहिती त्यांनी दिली.

शहरामध्ये असलेली नागनदी, फुटाळा व अंबाझरी तलाव या नैसर्गिक जलस्त्रोत प्रदूषणामुळे मोठ्या प्रमाणात बाधित होत असल्याची चिंता त्यांनी व्यक्त केली. या नैसर्गिक जलस्त्रोतांचे संवर्धन व्हावे म्हणून रसायनशास्त्र विषयातील विद्यार्थ्यांनी या दृष्टीने संशोधनात्मक कार्य करावे आणि त्यातून संधी शोधल्यात असे डॉ. सिंह म्हणाले. कार्यक्रमांमध्ये केमिकल सोसायटी २०२३-२४ चे अध्यक्ष म्हणून चैतन्य गाडेकर, उपाध्यक्षपदी पृथा देवईकर, सचिवपदी आचल यादव, सहसचिव पदी विभा तातेड, कोषाध्यक्ष पदी जान्हवी धोटे, सह कोषाध्यक्ष पदी सृष्टी पवार आणि प्राप्ती शामकुवर यांची नियुक्ती करण्यात आली. खेळाडू म्हणून तेजस ढेपे, सोनाली पाल, ऋतुजा यांची तर सदस्य म्हणून श्वेता नगराळे, अमित दुर्वे, प्रतीक भगत, प्राश वाघमारे यांची नियुक्ती करण्यात आली. ज्यावेळी कार्यक्रमाला विभागातील शिक्षक डॉ. रवी जुगादे, डॉ. एम. आर. लांजेवार, डॉ. विजय तांगडे यांच्यासह युवा संशोधक व विद्यार्थ्यांची उपस्थिती होती.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर रसायनशास्त्र विभागात 'केमिकल सोसायटी'चे उद्घाटन करण्यात आले. निरीचे वरिष्ठ वैज्ञानिक डॉ. हर्षवर्धन सिंह यांच्या शुभहस्ते केमिकल सोसायटीचे उद्घाटन बुधवार, दिनांक १३ सप्टेंबर २०२३ रोजी पार पडले.

पदव्युत्तर रसायनशास्त्र विभागातील सभागृहात झालेल्या कार्यक्रमाला प्रमुख अतिथी म्हणून निरीचे वरिष्ठ वैज्ञानिक डॉ. हर्षवर्धन सिंह, पदव्युत्तर रसायनशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. एन. एन. करडे, सोसायटीचे प्रभारी शिक्षक डॉ. राजेंद्र डोंगरे यांची व्यासपीठावर उपस्थिती होती. विभाग प्रमुख डॉ. एन. एन. करडे यांनी कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक करताना विभागात केमिकल

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

ई मासिक विद्यासंवाद

सप्टेंबर २०२३ | आवृत्ती-०३६

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण नवीन युगाच्या भारताची आवश्यकता प्रो. सूर्य प्रसाद दीक्षित यांचे प्रतिपादन हिंदी विभागात नवीन शैक्षणिक धोरणावर राष्ट्रीय चर्चासत्र

नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण हे बदलत्या भारताची आवश्यकता आहे. या धोरणामध्ये भारताच्या सर्वांगीण विकासाची संकल्पना दडली आहे. नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात भारतीय भाषा आणि भारतीय ज्ञान परंपरेला आधार बनविण्यावर भर देण्यात आल्याचे प्रतिपादन प्रसिद्ध साहित्यिक प्रो. सूर्य प्रसाद दीक्षित यांनी केले. महाराष्ट्र राज्य हिंदी साहित्य अकादमी मुंबई, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ हिंदी विभाग, शिक्षण- संस्कृती उत्थान न्यास नवी दिल्ली आणि महाराष्ट्र राष्ट्रभाषा सभा पुणे विदर्भ प्रांत यांच्या संयुक्त विद्यमाने हिंदी विभागात बुधवार दिनांक २० व गुरुवार दिनांक २१ सप्टेंबर २०२३ रोजी आयोजित दोन दिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्राचे उद्घाटन करताना प्रो. दीक्षित मार्गदर्शन करीत होते.

'नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण आणि भारतीय भाषा' या विषयावर पुढे बोलताना प्रो. सूर्य प्रसाद दीक्षित यांनी भारतीय भाषांना शिक्षणाचा आधार बनविल्यास ज्ञान-विज्ञान आदी सर्व क्षेत्रात अधिक चांगले परिणाम मिळतील असे सांगितले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानावरून मार्गदर्शन करताना प्र-कुलगुरु डॉ. संजय दुधे यांनी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ हे नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना भारताच्या विविधतेचा परिचय करून देणार असल्याचे सांगितले. भारत विविधतेने संपन्न असा देश आहे. आपल्या देशात भाषा, वेशभूषा, साहित्य, रंग आदी सर्वांमध्ये विविधता आहे. त्यानंतर देखील आपण एक आहोत. एक सोबत राहत असून हीच आपली विशेषता आहे. कारण आपणास आपल्या ज्ञान परंपरेने एकात्मतेचे सूत्र दिले असल्याचे डॉ. दुधे म्हणाले.

प्रमुख अतिथी महाराष्ट्र राज्य हिन्दी साहित्य अकादमी, मुंबईचे कार्याध्यक्ष डॉ. शीतला प्रसाद दुबे यांनी मार्गदर्शन करताना नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण लागू करताना येणाऱ्या अडचणी रेखांकित करून भारतीय भाषांच्या माध्यमातून त्या समस्यांची चांगल्या प्रकारे सोडवणूक करता येईल असे सांगितले. आपल्या भाषांना शिक्षणाचे माध्यम बनविल्यास देशातील सामान्य व्यक्ती देखील शिक्षणाप्रती जागरूक होईल. मध्य प्रदेश लोक सेवा आयोगाच्या माजी सदस्या श्रीमती शोभाताई पैठणकर यांनी विशिष्ट अतिथी म्हणून बोलताना नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण भारताच्या चौफेर विकासाचे स्वप्न असल्याचे सांगितले. यावेळी अकादमीचे सदस्य अजय पाठक यांनी नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या विद्यमान स्थितीत आवश्यकतेवर प्रकाश टाकला. महाराष्ट्र राष्ट्रभाषा सभा पुणे विदर्भ प्रांत अध्यक्ष अजय पाटील यांनी हे राष्ट्रीय चर्चासत्र देशाच्या विकासासाठी महत्वपूर्ण असल्याचे सांगितले.

प्रास्ताविक करताना हिंदी विभाग प्रमुख डॉ. मनोज पांडे यांनी नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण भारतीय ज्ञान परंपरा, महात्मा गांधी यांचे सर्व समावेशक सिद्धांत, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे न्याय सिद्धांत आणि आत्मनिर्भर भारताचे स्वप्न साकार करणारे माॉडेल असल्याचे सांगितले. यावेळी नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात भारतीय भाषा संबंधी तरतूद आणि त्यावर देशातील विचारवंतांच्या मतांचे संकलन 'राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण: अभिमत आणि तरतूद' तसेच हिंदी विभागाकडून प्रकाशित त्रैमासिक पत्रिका 'विद्यार्थी दृष्टी' चे विमोचन करण्यात आले. कार्यक्रमाचे संचालन डॉ. संतोष गिरहे यांनी केले तर अकादमीचे सदस्य जगदीश प्रसाद थपलियाल यांनी आभार मानले. यावेळी डॉ. कृष्ण नागपाल, नरेंद्र परिहार, कृष्ण कुमार द्विवेदी, डॉक्टर सपना तिवारी, सुषमा नरांजे, संतोष बादल, अविनाश बागडे, अनिल मालोकर, देवयानी बनर्जी, एसपी सिंह सहित अनेक गणमान्य नागरिक आणि विद्यार्थी उपस्थित होते.

फिलिपिन्स येथे मानवाधिकार चर्चासत्रात डॉ. पायल ठावरे यांचा सहभाग

आशिया आणि पॅसिफिकमधील मानवी हक्क आणि स्थानिक प्रशासन या विषयावरील फिलीपिन्समधील मनिला येथे ६ व ७ सप्टेंबर २०२३ रोजी झालेल्या चर्चासत्रात राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर विधी विभागाच्या विभाग प्रमुख डॉ. पायल ठावरे यांनी सहभाग घेतला. या आंतरराष्ट्रीय चर्चासत्रामध्ये भारतातून डॉ. ठावरे यांना एकमेव 'पॅनलिस्ट' म्हणून आमंत्रित करण्यात आले होते.

आशिया-पॅसिफिक देशांमधील स्थानिक धोरणे आणि कार्यक्रमांमध्ये मानवी हक्क-आधारित दृष्टीकोन (HRBA) एकत्रित करण्याशी संबंधित आव्हाने आणि नवकल्पना या चर्चासत्रात चर्चा करण्यात आली. डॉ. पायल ठावरे यांनी त्यांच्या चर्चेत अंमलबजावणीत येणाऱ्या आव्हानांवर मात करण्यासाठी स्थानिक स्वराज्य संस्थांद्वारे राबविण्यात येणार्या चरण-दर-चरण प्रक्रियेबाबत माहिती दिली. या चर्चासत्रात दक्षिण कोरिया, इंडोनेशिया, पापुआ न्यू गिनी, बांगलादेश, नेपाळ आणि फिलिपाईन्स यासारख्या विविध आशिया-पॅसिफिक देशांतील तज्ज्ञांनी भाग घेतला. डॉ. ठावरे ह्या भारतातून निमंत्रित केलेल्या एकमेव पॅनेल सदस्य होत्या. हे आंतरराष्ट्रीय प्रादेशिक चर्चासत्र राऊल वॅलेनबर्ग इन्स्टिट्यूट ऑफ ह्युमन राइट्स अँड ह्युमॅनिटेरियन लाॅ, जकार्ता यांच्याकडून आयोजित करण्यात आले होते. स्वीडिश इंटरनॅशनल कोऑपरेशन डेव्हलपमेंट एजन्सीने या चर्चासत्राला सहकार्य केले. डॉ. ठावरे यांनी २०२० ते २०२३ पर्यंत राऊल वॉलनबर्ग इन्स्टिट्यूट ऑफ ह्युमन राइट्स अँड ह्युमॅनिटेरियन लाॅ, स्वीडन येथे तीन आंतरराष्ट्रीय संशोधन प्रकल्प पूर्ण केले आहेत.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

ई मासिक विद्यासंवाद

सप्टेंबर २०२३ | आवृत्ती-०३ब

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात पं. दिनदयाल उपाध्याय जयंती

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात पंडित दिनदयाल उपाध्याय यांची जयंती मोठ्या उत्साहात साजरी करण्यात आली. यावेळी उपकुलसचिव डॉ. राजेंद्र उतखेडे यांनी पंडित दिनदयाल उपाध्याय यांच्या प्रतिमेचे पूजन व पुष्पार्पण करून विद्यापीठाच्यावतीने अभिवादन केले. जयंती कार्यक्रमाला उपकुलसचिव प्रदीप बिनीवाले, शैलेश राठोड, स्वप्निल मोडक, कवडू भोयर, नितीन खरबडे, चेतन इंगळे, अनिल खरे, आसिफ शेख व अन्य उपस्थित होते.

राष्ट्र विकासात रासेयोचे मोठे योगदान - कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी विद्यापीठस्तरीय राष्ट्रीय सेवा योजनेचा पुरस्कार वितरण सोहळा

राष्ट्रीय सेवा योजनेचे राष्ट्राच्या विकासात मोठे योगदान असल्याचे प्रतिपादन माननीय कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ राष्ट्रीय सेवा योजनेचा पुरस्कार वितरण सोहळा महाराज बाग स्थित छत्रपती शिवाजी महाराज प्रशासकीय परिसरातील दीक्षांत सभागृहात सोमवार, दिनांक २५ सप्टेंबर २०२३ रोजी पार पडला. या कार्यक्रमात अध्यक्षीय भाषण करताना कुलगुरू डॉ. चौधरी बोलत होते.

पुरस्कार वितरण समारंभाच्या अध्यक्षस्थानी माननीय कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी होते. यावेळी प्रमुख अतिथी म्हणून प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे, अधिसभा सदस्य दिनेश शेराम, रासेयो संचालक डॉ. सोपानदेव पिसे यांची उपस्थिती होती. यावेळी पुढे बोलताना कुलगुरू डॉ. चौधरी यांनी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वरूप प्रसंगानुसार तसेच गरजेनुसार बदलले पाहिजे, असे सांगितले. समाजपयोगी नवीन उपक्रम तयार करण्यासाठी वातावरण निर्मिती केली पाहिजे. कौशल्य विकास, शेती विषयक मार्गदर्शन, हस्तकला, उद्योजकता विकास आदीबाबत समाजामध्ये जागृती

निर्माण व्हावी, असे वातावरण तयार करण्याचे आवाहन कुलगुरू डॉ. चौधरी यांनी केले. तळागाळातील नागरिकांना शासकीय योजनांचा लाभ मिळावा या दृष्टिकोनातून रासेयोने काम करावे. वैद्यकीय सुविधा कौटुंबिकदृष्ट्या समाजाला मिळाव्या म्हणून मदत करावी. गाव पातळी, महाविद्यालयीन स्तरावर या सर्व घटकांचा विस्तार करणे आवश्यक असल्याचे कुलगुरू म्हणाले. यावेळी सर्व पुरस्कार प्राप्त स्वयंसेवक, कार्यक्रम अधिकारी व प्राचार्यांचे कुलगुरून अभिनंदन केले. यावेळी प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे यांनी सर्व पुरस्कारकर्त्यांचे अभिनंदन केले.

प्रास्ताविक करताना रासेयो संचालक डॉ. सोपानदेव पिसे यांनी विद्यापीठाच्या शताब्दी वर्षाच्या निमित्ताने विविध कार्यक्रमांचे आयोजन केल्या जात असल्याचे सांगितले. जिल्हानिहाय वेगवेगळे कार्यक्रम रासेयोच्या वतीने राबविले जात आहे. देशाच्या स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव व रासेयोची बांधिलकी व महत्त्व याविषयी माहिती दिली. केंद्र व राज्य सरकारच्या विविध उपक्रमांची योजनांची अंमलबजावणी रासेयोच्या माध्यमातून होत असल्याचे सांगितले. रासेयो ही संघटना भविष्यकालीन दृष्टीने भारतासाठी अत्यावश्यक व भूषणावह असल्याचे डॉ. पिसे म्हणाले. यावेळी 'माझी माती माझा देश' अभियान अंतर्गत कलशमध्ये माती टाकत उपक्रमाचे महत्त्व वाढविले. सोहळ्याचे संचालन करीत आभार प्रकाश शुक्ला यांनी मानले.

पुरस्कार देऊन सन्मान

विद्यापीठस्तरीय पुरस्कार वितरण सोहळ्यामध्ये स्वयंसेवक गटात नागपूर येथील शासकीय ज्ञान विज्ञान संस्थेचा मनीष कडूकर, नागपूर शंकर नगर येथील एलएडी कॉलेजची कु. कोमल नागरूकर, समर्थ महाविद्यालय लाखनी येथील चंद्रहास खंडारे, एनएमडी कॉलेज गोंदिया येथील निखिल बनसोड आदी स्वयंसेवकांचा कुलगुरूंच्या शुभहस्ते सत्कार करण्यात आला. कार्यक्रम अधिकारी श्रेणीमध्ये डॉ. एन. के. उमाठे कॉलेजचे डॉ. विनोद खेडकर, ताईगोलवलकर महाविद्यालयाचे डॉ. चंद्रमोहन सिंह, जे. एम. पटेल कॉलेज भंडारा येथील डॉ. भोजराज श्रीरामे, डी.बी. सायन्स कॉलेजचे डॉ. गुणवंत गाडेकर, न्यू आर्ट्स कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेजचे डॉ. हेमंत मिसाळ आदी कार्यक्रम अधिकाऱ्यांचा कुलगुरूंच्या शुभहस्ते सत्कार करण्यात आला. यावेळी महाविद्यालय श्रेणीमध्ये डॉ. एन. के. उमाठे कॉलेज, ताईगोलवलकर महाविद्यालय, जे. एम. पटेल कॉलेज भंडारा, डी.बी. सायन्स कॉलेज व न्यू आर्ट्स कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेज आदी महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांचा सत्कार करण्यात आला.

महात्मा गांधी यांनी नई तालीमच्या रचनात्मक कार्यातून मांडली स्वातंत्र्योत्तर भारताची ब्ल्यू प्रिंट आरएफआरएफ नागपूरचे श्री भुजंग बोबडे यांचे प्रतिपादन

महात्मा गांधी यांनी नई तालीमच्या रचनात्मक कार्यातून स्वातंत्र्योत्तर भारताची ब्ल्यू प्रिंट मांडली, असे प्रतिपादन आरएफआरएफ नागपूरचे श्री भुजंग बोबडे यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात महात्मा गांधी विचारधारा विभागाच्या वतीने गांधी जयंती सप्ताह साजरा केला जात आहे. या सप्ताहाच्या प्रथम दिवशी सोमवार, दिनांक २५ सप्टेंबर २०२३ रोजी सायंकाळी आयोजित व्याख्यान सत्रात बोबडे मार्गदर्शन करीत होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी मानव विज्ञान विद्याशाखा अधिष्ठाता डॉ. शामराव कोरेटी होते तर मंचावर श्री भुजंग बोबडे, अधिष्ठाता डॉ. प्रशांत कडू, महात्मा गांधी विचारधारा विभाग प्रमुख श्री. प्रमोद वाटकर उपस्थित होते.

'महात्मा गांधी यांच्या विचार परिपेक्ष्यातून स्वातंत्र्यपूर्व आणि स्वातंत्र्योत्तर भारत' या विषयावर पुढे मार्गदर्शन करताना महात्मा गांधी यांचे विचार जाणून घेण्याची संपूर्ण जगात जिज्ञासा असून त्यांच्या विचाराप्रती आपण अज्ञानी राहून चालणार नाही, असे बोबडे म्हणाले. आपण विचारांनी गुलाम राहिलो तर जगातील कुठलीही शक्ती यापुढे आपणास स्वातंत्र्य करू शकणार नाही. महात्मा गांधी यांचे महत्त्व कालच्या पेक्षा

आज अधिक आहे. संयुक्त राष्ट्र संघाने शाश्वत विकासाच्या दृष्टीने संकल्पना मांडली आहे. मात्र, शाश्वत विकासाची संकल्पनेवर महात्मा गांधी यांनी त्यांच्या विचार- आचारातून आधीच प्रयोग केले असल्याचे बोंबडे म्हणाले. मानव आणि निसर्गाचे संतुलन कसे साधावे याचे विचार महात्मा गांधी यांनी मांडले आहे. आध्यात्मिक, आर्थिक आधारावर सामाजिक जीवनात कसे टिकून राहायचे आणि निसर्गाशी समतोल साधून कसे टिकून राहू शकतो, याचे विचार महात्मा गांधींनी दिले आहे. गौतम बुद्धाची करुणा -अहिंसा जरी समजून घेतली तरी गांधी कळू शकतो, असे ते म्हणाले. यावेळी त्यांनी महात्मा गांधी यांनी नई तालीमच्या माध्यमातून शिक्षणामध्ये केलेल्या प्रयोगाबाबत माहिती दिली. भारताचे खरे स्वातंत्र्य किंवा संपूर्ण स्वराज्य याचा मार्ग नईतालीम शिक्षणाच्या माध्यमातून महात्मा गांधी यांनी सांगितला असल्याचे बोंबडे म्हणाले.

महात्मा गांधी यांचे विचार व मूल्य त्यांनी केलेल्या सत्याच्या प्रयोगातून काळाच्या कसोटीवर सफल सिद्ध झाल्याचे अध्यक्षीय भाषण करताना मानव विज्ञान विद्या शाखा अधिष्ठाता डॉ. शामराव कोरेटी यांनी सांगितले. महात्मा गांधी 'गावाकडे चला' असे म्हणतात तेव्हा पर्यटनासाठी नव्हे तर गावाकडून शिकण्यासाठी, स्वातंत्र्य -स्वराज्य प्राप्तीसाठी चला असे त्यांचे म्हणणे आहे. यावेळी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना त्यांनी अभ्यासक्रम शिकत असताना स्वकला, कौशल्य हीच त्यांची खरी ओळख असून त्याला विकसित करा, असे आवाहन त्यांनी केले. गांधी विचारधारा विभाग प्रमुख श्री. प्रमोद वाटकर यांनी कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक केले. कार्यक्रमाचे संचालन अरुण मानकर यांनी केले तर धम्मप्रकाश वैद्य यांनी आभार मानले. कार्यक्रमाला विभागातील विद्यार्थी शिक्षक व कर्मचारी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

अध्ययनातून महात्मा गांधी समजून घेण्याची गरज

- माजी मराठी विभाग प्रमुख डॉ. प्रमोद मुनघाटे यांचे प्रतिपादन
- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात गांधी जयंती सप्ताह

वर्तमान काळात महात्मा गांधी अध्ययनातून समजून घेण्याची गरज असल्याचे प्रतिपादन माजी मराठी विभाग प्रमुख डॉ. प्रमोद मुनघाटे यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात महात्मा गांधी विचारधारा विभागाच्या वतीने गांधी जयंती सप्ताह साजरा केला जात आहे. या सप्ताहात मंगळवार, दिनांक २६ सप्टेंबर २०२३ रोजी आयोजित व्याख्यान सत्रात डॉ. मुनघाटे मार्गदर्शन करीत होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी आंतर विद्याशाखीय विद्याशाखा अधिष्ठाता डॉ. प्रशांत कडू होते तर मंचावर माजी मराठी विभाग प्रमुख डॉ. प्रमोद मुनघाटे, महात्मा गांधी विचारधारा विभाग प्रमुख श्री. प्रमोद वाटकर, डॉ. स्मिता नाहतकर उपस्थित होते.

'अहिंसात्मक जीवन पद्धती : वर्तमान काळातील आवश्यकता' या विषयावर पुढे बोलताना डॉ. प्रमोद मुनघाटे यांनी सत्य आणि अहिंसा हे दोनच शब्द महात्मा गांधी यांची ओळख सांगण्यास पुरेसे आहे, असे सांगितले. महात्मा गांधी यांनी नागपूर येथे १९२० मध्ये झालेल्या अधिवेशनानंतर महिला, शेतकरी, कष्टकरी, सर्वसामान्य नागरिकांना स्वातंत्र्य आंदोलनात सहकार व सत्याग्रह हे साधन वापरून सहभागी करून घेतले. सहकार व सत्याग्रह यामध्ये सहभागी होत सर्व सामान्य नागरिकांना देखील देशाच्या स्वातंत्र्यलढ्यात आपला सहभाग आहे, असे वाटते. देशाचे स्वातंत्र्य श्रमिक, सर्वसामान्य जनतेच्या ताब्यात महात्मा गांधी यांच्या माध्यमातून जात आहे. यामुळेच काही विशिष्ट संघटनांच्या माध्यमातून महात्मा गांधींचा द्वेष करणे सुरू झाले आणि सातत्याने द्वेष करणे सुरू आहे. महात्मा गांधी यांच्याकडे मुळातून पाहण्याची गरज तसेच अध्ययनातून त्यांना जाणून घेण्याची गरज असल्याचे डॉ. मुनघाटे पुढे बोलताना म्हणाले.

महात्मा गांधी यांनी गौतम बुद्धाच्या करुणा व अहिंसेच्या विचाराचा सामुहिक प्रयोग भारतात अन्याय व शोषणाविरोधात लढताना केला. भगवद् गीतेतून विश्वरूप दर्शन व अद्वैतवाद म्हणजेच कणाकणात असलेल्या ईश्वराचा वास हे अहिंसा सिद्धांताचे महात्मा गांधी यांनी केलेले प्रयोग आहेत. महात्मा गांधी हे धार्मिक होते, हिंदू होते, मात्र त्यांच्या घरी -आश्रमात मंदिर किंवा मूर्ती नव्हती. महात्मा गांधी प्रार्थना करीत होते. मात्र, त्यांच्या

प्रार्थनेत सर्वधर्मांच्या प्रार्थनांचा समावेश होता. आत्मिक शुद्धता देणारी त्यांची धर्माची संकल्पना होती. दुसऱ्या धर्माविरोधात द्वेष बाळगतो तो धार्मिक असूच शकत नाही. जगातील सर्व धर्म सारखेच आहे, अशी शिकवण महात्मा गांधी यांनी दिली आहे. महात्मा गांधी यांचे सर्व विचार अंमलात आणले तर अहिंसेबाबतची प्रासंगिकता लक्षात येते, असे डॉ. मुनघाटे पुढे बोलताना म्हणाले. अध्यक्षीय भाषण करताना अधिष्ठाता डॉ. प्रशांत कडू यांनी महात्मा गांधी यांच्या अहिंसा व सत्याग्रह या दोन शस्त्र विषयी माहिती दिली. जीवनातील तणाव, हिंसा आणि कमी होत असलेला स्नेहभाव यावर केवळ महात्मा गांधी यांचे विचार हेच एकमेव समाधान असल्याचे डॉ. कडू म्हणाले. स्वतःच स्वतःचा दीपस्तंभ व्हा, स्वतःला ओळखण्याची क्षमता निर्माण करा स्वतः प्रती प्रामाणिक राहा असे आवाहन त्यांनी विद्यार्थ्यांना केले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक करताना गांधी विचारधारा विभागप्रमुख श्री प्रमोद वाटकर यांनी गांधी जयंती सप्ताह निमित्त आयोजित विविध कार्यक्रमांची माहिती दिली. कार्यक्रम स्थळी लावण्यात आलेल्या खादी स्टॉलला भेट देण्याचे आवाहन त्यांनी केले. कार्यक्रमाचे संचालन डॉ. स्मिता नाहतकर यांनी केले तर आभार डॉ. गणेश ढोबळे यांनी मानले. कार्यक्रमाला डॉ. एस. सी. गुल्हाने प्रेरणा महाविद्यालय, राजकुमार केवलरामानी महिला महाविद्यालय, उमाटे महाविद्यालय व विभागातील शिक्षक तसेच विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

पर्यटन क्षेत्र करू शकते देशाचा विकास प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे यांचे प्रतिपादन प्रवास व पर्यटन विभागात जागतिक पर्यटन दिवस उत्साहात

पर्यटन क्षेत्र देशाचा विकास करू शकते, असे प्रतिपादन राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचे माननीय प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठातील प्रवास व पर्यटन विभागात जागतिक पर्यटन दिवस बुधवार, दिनांक २७ सप्टेंबर २०२३ रोजी उत्साहात पार पडला. या कार्यक्रमात अध्यक्षस्थानावरून डॉ. दुधे मार्गदर्शन करीत होते. यावेळी विभाग प्रमुख डॉ. प्रियदर्शी खोब्रागडे उपस्थित होते.

भारत हा विपुल प्रमाणात तसेच वैविध्यपूर्ण नैसर्गिक संसाधनांनी नटलेला देश असल्याचे सांगत डॉ. दुधे पुढे म्हणाले की, तीन ऋतू भारताला मिळाले आहे. प्रत्येक राज्यामध्ये नैसर्गिक विविधता आहे. कुठे डोंगर, कोठे समुद्र तर कोठे वाळवंट असे सर्वच आपणाकडे आहे. सोबतच प्राचीन तसेच प्रगत भारतीय वास्तुशास्त्राची जगाला ओळख आहे. परंपरेने मिळालेल्या गोष्टींकडे आपण संधी म्हणून पाहिले नाही. त्याकडे संधी म्हणून पाहिले असते तर जगात आपण अव्वल दर्जावर असतो. येणाऱ्या काळामध्ये पर्यटन पहिल्या क्रमांकाचा व्यापार बनेल असे डॉ. दुधे म्हणाले. दुबई आणि सिंगापूर शहराने पर्यटन क्षेत्रामध्ये कसे भरीव काम करीत जगातील पर्यटकांना आकर्षित केले याची माहिती दिली. त्याचप्रमाणे आपण देखील पर्यटन उद्योगांमध्ये प्रगती का करू शकत नाही असे प्र-कुलगुरू डॉ. दुधे म्हणाले.

जीवनाचे अंतिम लक्ष्य समाधान हेच असल्याचे फलित साधू संतांनी सांगितले आहे. आनंद व समाधान मिळावे म्हणून आपण जीवनात प्रयत्न करतो. पर्यटनातून समाधान मिळते, आनंद मिळतो हे या विभागातील विद्यार्थ्यांनी लोकांना समजावून सांगावे लागणार आहे. तंत्रज्ञानामुळे वाचन कमी झाले. असे असले तरी प्रत्येक जण काही ना काही तरी करीत असतो. अशाच व्यक्तींकरिता प्रवास व पर्यटन क्षेत्र कार्यशीलता दाखविण्याचे क्षेत्र आहे. कमी भांडवलात चांगला व्यवसाय देणारे हे क्षेत्र असून या उद्योगांमध्ये मोठा पैसा असल्याचे ते म्हणाले. सोबतच विभागातील शिक्षक विद्यार्थ्यांनी नागपूर परिक्षेत्रातील तसेच विदर्भातील दुर्लक्षित असलेल्या पर्यटन स्थळांची माहिती गोळा करून त्याबाबत जनजागृती करावी असे आवाहन डॉ. दुधे यांनी केले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक करताना विभाग प्रमुख डॉ. प्रियदर्शी खोब्रागडे यांनी नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार विभागातील अभ्यासक्रमांमध्ये त्याचा समावेश करण्यात आल्याची माहिती दिली. पाहुण्यांचा परिचय अमन गुंजेवार यांनी करून दिले. संचालन खुशी कांबळे हिने केले तर आभार नरेश मेश्राम यांनी मानले. या कार्यक्रमात जयंत साठे लिखित पुरस्कार भेट देण्यात आली कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी डॉ. अरविंद उपासनी, डॉ. अमरदीप बारसागळे, प्रा. शोभना मेश्राम, प्रा. मंजुषा डोंगरे, परिमल सुराडकर, भाग्यश्री हिरादेवे, प्रा.नेहा दुबे यांनी सहकार्य केले.

विद्यापीठाच्या सिंथेटिक ट्रॅकने घडतील राष्ट्रीय-आंतरराष्ट्रीय खेळाडू नागपूरातील खेळाडू- प्रशिक्षकांनी व्यक्त केली भावना

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या क्रीडा संकुल परिसरातील सिंथेटिक ट्रॅकचे लोकार्पण रविवारी माननीय उपमुख्यमंत्री श्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या शुभ हस्ते करण्यात आले. लोकार्पण झाल्याने सिंथेटिक ट्रॅक खेळाडूंना स्पर्धा तसेच सरावासाठी आता उपलब्ध होणार आहे. त्यामुळे शहरातील खेळाडू तसेच प्रशिक्षकांनी आनंद व्यक्त केला आहे.

खेळाडू व प्रशिक्षक यांच्या प्रतिक्रिया

सुविधा मिळाल्याने खेळाडू घडतील

खेळाकरिता योग्य सुविधा मिळत असल्याने यंदा १४ वर्षांखालील शाळकरी मुले देखील स्पर्धेकरिता आले आहेत. नागपूर शहरांमध्ये दोन सिंथेटिक ट्रॅक असल्याने खेळाडूंची संख्या वाढण्यास मदत होईल. दुसरी सिंथेटिक ट्रॅकची सुविधा राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाने उपलब्ध करून दिली आहे. या नवीन ट्रॅकवर गती तसेच मूलभूत सुविधा सर्वाधिक आहेत. सर्व साहित्य त्याचप्रमाणे प्रशिक्षक देखील उपलब्ध आहेत. त्यामुळे पालकांनी देखील त्यांच्या पाल्यांना खेळाकरिता प्रोत्साहन दिले पाहिजे.

- श्री. रितेश आनंद, ४ बाय १०० रिले प्रकारात कॉमनवेल्थ गेम्स ब्रांड मेडलिस्ट

आधुनिक सुविधा निर्माण केली

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाचा सिंथेटिक ट्रॅक महाराष्ट्र राज्यातील अव्वल दर्जाचा ट्रॅक ठरला आहे. अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असलेला विषय मार्गी लागल्याने खेळाडूंना सुविधा प्राप्त होणार आहे. आंतरराष्ट्रीय दर्जाचा सिंथेटिक ट्रॅक निर्माण झाल्याने राष्ट्रीय -आंतरराष्ट्रीय अशा मोठ्या स्पर्धा आता नागपूरात घेणे शक्य होणार आहे. मोठ्या स्पर्धा होत नसल्याची उणीव विद्यापीठाच्या ट्रॅकने भरून काढली आहे. अशा प्रकारचा ट्रॅक नसल्याने विदर्भातील खेळाडू माघारत होते. मात्र, विद्यापीठाच्या मैदानावर सिंथेटिक ट्रॅक तयार झाल्याने खेळाडूंकडून प्रशिक्षकांच्या अपेक्षा वाढल्या आहे. स्टीपल चेस प्रकारच्या सुविधा देखील या ट्रॅकवर आहे. शहरात दुसरा ट्रॅक निर्माण केल्याने विद्यापीठाचे आभार मानावे तेवढे कमी आहे. - श्री. रवींद्र टोंग, राष्ट्रीय अॅथलेट तथा आंतरराष्ट्रीय प्रशिक्षक

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

ई मासिक विद्यासंवाद

सप्टेंबर २०२३ | आवृत्ती-०३ब

एकाच ठिकाणी अनेक सुविधा

विद्यापीठाचा सिंथेटिक ट्रॅक शहराच्या मध्यभागी आहे. सोबतच सर्व सुविधायुक्त चांगल्या दर्जाचा सिंथेटिक ट्रॅक निर्माण झाला आहे. या सिंथेटिक ट्रॅकवर संपूर्ण व्यवस्थापन चांगल्या प्रकारे करण्यात आले आहे. खेळाडूंकरीता पिण्याच्या पाण्याची सुविधा त्याचप्रमाणे प्रसाधनाची सुविधा देखील योग्य प्रकारे करण्यात आली आहे. एकाच ठिकाणी खेळाडूंना विविध चांगल्या सुविधा निर्माण करण्यात आल्या आहेत. त्यामुळे भविष्यात चांगले खेळाडू घडतील.

- नयन प्रदीप सरडे, ११० मी. हर्डल्स ज्यूनीअर सुवर्णपदक विजेता

आंतरराष्ट्रीय -राष्ट्रीय खेळाडू घडतील

विद्यापीठाच्या माध्यमातून आंतरराष्ट्रीय दर्जाचा सिंथेटिक ट्रॅक शहरात उपलब्ध झाला आहे. त्यामुळे शहरातून राष्ट्रीय तसेच आंतरराष्ट्रीय धावपटू घडतील ही अपेक्षा आहे. अनेक प्रयत्नानंतर सिंथेटिक ट्रॅक निर्माण झाल्याने सर्वांचे अभिनंदन. या ट्रॅकच्या मदतीने धावपटूंना राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर जाण्यासाठी मदत मिळेल. प्रशिक्षक तसेच खेळाडू आधी सर्वांसाठी ही आनंदाची बाब आहे. मातीची धावपट्टी आणि सिंथेटिक ट्रॅकवर धावणे यामध्ये फार अंतर आहे. ही सुविधा पर्वणी ठरेल.

- जितेंद्र घोरदडेकर, प्रशिक्षक नवमहाराष्ट्र क्रीडा मंडळ व क्रीडा शिक्षक पंडित बच्छराज व्यास विद्यालय

मध्यभागी असल्याने सुविधाजनक

विद्यापीठाचा सिंथेटिक ट्रॅक मध्यभागी असल्याने शहरातील खेळाडूंना एक चांगली सुविधा उपलब्ध होणार आहे. आंतरराष्ट्रीय दर्जाचा ट्रॅक असल्यामुळे अन्य शहरांमध्ये सरावा करिता न जाता नागपूर येथेच खेळाडू सराव करतील. आंतरराष्ट्रीय वर्ग २ चार दर्जा मिळाला असल्याने या ट्रॅकचा फायदा संपूर्ण खेळाडूंना होईल. शिवाय नागपूर परिक्षेत्रातून राष्ट्रीय आंतरराष्ट्रीय खेळाडू घडतील.

- गजानन ठाकरे, सिंट्रींग अँड जम्पिंग (NIS) प्रशिक्षक

माननीय कुलगुरूंनी केली मुद्रणालयाची पाहणी

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या महाराज बाग स्थित छत्रपती शिवाजी महाराज प्रशासकीय परिसरात असलेल्या मुद्रणालयाचे शुक्रवारी (२२ सप्टेंबर) रात्री झालेल्या जोरदार पावसाने मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले. माननीय कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांनी सोमवार दिनांक २५ सप्टेंबर २०२३ रोजी मुद्रणालयाची पाहणी केली.

नागपूर शहरांमध्ये शुक्रवारी रात्री जोरदार पाऊस बरसला. महाराज बाग परिसरात असलेल्या विद्यापीठ मुद्रणालय विभागात मोठ्या प्रमाणात पाणी शिरले. मोठ्या प्रमाणात अतिवृष्टी झाल्याने विद्यापीठाचे पेपर गोदामात तब्बल ८ फूट पाणी साचले होते. या नैसर्गिक आपत्तीमुळे विद्यापीठ मुद्रणालयात लाखो रुपयांचे नुकसान झाले. पाहणी केल्यानंतर संबंधित कारवाई करण्याचे निर्देश माननीय कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी यांनी प्रकाशन विभागाला दिले. यावेळी राष्ट्रीय सेवा योजना संचालक डॉ. सोपानदेव पिसे, विद्यापीठ प्रकाशन अधिकारी श्री. प्रवीण गोतमारे, मुद्रणालय कर्मचारी पांडुरंग इंगळे व अन्य कर्मचारी उपस्थित होते.

मनुष्याचे जीवन नम्रतेने झुकलेले असावे - डॉ. संजय दुधे राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात सेवानिवृत्ती समारोह

जीवन हे फार सुंदर आहे. त्यामुळे मनुष्याने जीवनात नेहमी नम्रतेने झुकलेले असावे, असे प्रतिपादन माननीय प्र-कुलगुरु डॉ. संजय दुधे यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनातील सभागृहात सेवानिवृत्ती समारोह शुक्रवार, दिनांक २९ सप्टेंबर २०२३ रोजी पार पडला. सत्कार कार्यक्रमात अध्यक्षीय स्थानावरून डॉ. संजय दुधे मार्गदर्शन करीत होते.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्र-कुलगुरु डॉ. संजय दुधे तर प्रमुख अतिथी म्हणून कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे मंचावर उपस्थित होते. या कार्यक्रमांमध्ये आस्थापना शाखेतील उपकुलसचिव श्री. वसीम अहमद मोहम्मद हुमायुं अख्तर, उद्यान विभागातील उच्चश्रेणी लिपिक श्री. गणेश तुकडूजी शेंडे, सांख्यिकी विभागातील उच्च श्रेणी लिपिक श्री. सुनील कृष्णराव इंगळे व भौतिक शास्त्र विभागातील प्रयोगशाळा परिचर श्री. दिगंबर बारसू बहटि या सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांचा सपत्नीक सत्कार प्र-कुलगुरु डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांच्या शुभहस्ते करण्यात आला. यावेळी पुढे मार्गदर्शन करताना डॉ. दुधे यांनी विद्यापीठाच्या वतीने करण्यात आलेला सत्कार स्वीकारलेल्या सत्कारमूर्तीचे अभिनंदन केले. नोकरीला लागलेला व्यक्ती सेवानिवृत्त होतोच. सेवानिवृत्त झाल्यानंतर पुढील आयुष्य आनंदमयी जावो अशा शुभेच्छा देखील त्यांनी दिल्या. एखाद्या संस्थेत कार्य करीत असताना 'मी काय मिळविले आणि लोकांना काय दिले' याचा लेखाजोखा

सेवानिवृत्तीनंतर समाधानाच्या रूपामध्ये मिळत असतो. मेहनतीने काम केले त्या व्यक्तीचे कोणीही नाव घेते. व्यक्ती त्याच्या कार्यामुळेच परिचित होत असल्याचे डॉ. दुधे म्हणाले. काम करतो तेथे विश्वास लागतो. त्यामुळे विश्वासाहता ही महत्त्वपूर्ण आहे. विश्वास आणि मेहनतीने जो काम करतो तो यशस्वी होतो, असे डॉ. दुधे म्हणाले.

सेवानिवृत्ती निमित्त करण्यात आलेल्या सत्काराला उत्तर देताना श्री. वसीम अहमद यांनी विद्यापीठात नोकरी स्वीकारल्यापासून ते सेवानिवृत्ती पर्यंत आलेले अनुभव विषद केले. संस्कृत विभाग, इंग्रजी विभाग, तक्रार निवारण कक्षा, कुलसचिव कार्यालय, समाजशास्त्र विभाग, परीक्षा विभाग, त्याचप्रमाणे दोन वेळा कुलगुरू शोध समितीवर कार्य केल्याची माहिती त्यांनी दिली. शताब्दी महोत्सवी वर्ष दरम्यान सुवर्णपदक देत गौरव केल्याने त्यांनी विद्यापीठाचे आभार मानले. यावेळी कर्मचाऱ्यांच्या वतीने आस्थापना विभागातील श्री. प्रवीण मंगरूळकर यांनी मनोगत व्यक्त केले. कार्यक्रमाचे संचालन दीपक घोडमारे यांनी केले तर आभार कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांनी मानले. कार्यक्रमाला लक्ष्मीनारायण अभिनव तंत्रज्ञान विद्यापीठाचे संचालक डॉ. राजू मानकर, वित्त व लेखा अधिकारी श्री. हरीश पालीवाल यांच्यासह अधिष्ठाता, विविध विभागांचे विभाग प्रमुख, शिक्षक, अधिकारी व कर्मचारी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

शेवटच्या घटकाचा विकास हेच डी. लक्ष्मीनारायण यांचे विचार - डॉ. संजय दुधे

-राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात रावबहादुर डी. लक्ष्मीनारायण दिवस कार्यक्रम

समाजातील शेवटच्या घटकाचा विकास व्हावा हेच रावबहादुर डी. लक्ष्मीनारायण यांचे विचार होते, असे प्रतिपादन माननीय प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे यांनी केले. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठातील जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवनाच्या सभागृहात शनिवार, दिनांक ३० सप्टेंबर २०२३ रोजी रावबहादुर डी. लक्ष्मीनारायण दिवस कार्यक्रम पार पडला. यावेळी डॉ. दुधे मार्गदर्शन करीत होते.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी माननीय प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे होते तर प्रमुख अतिथी म्हणून कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांची उपस्थिती होती. यावेळी पुढे मार्गदर्शन करताना डॉ. दुधे यांनी रावबहादुर डी. लक्ष्मीनारायण यांच्याबाबत माहिती देताना त्यांनी त्यांची जमीन विद्यापीठाला दान दिल्याचे सांगितले. लोकांकरिता नवनवीन तंत्रज्ञान निर्माण करून देश विकासात हातभार लागावा, असे विचार करणारे काही लोक होते. त्याच महामानवांमध्ये रावबहादुर डी. लक्ष्मीनारायण यांचा समावेश आहे. शिक्षण घेतले पाहिजे असे कोणालाही वाटत नव्हते, त्याकाळी रावबहादुर डी. लक्ष्मीनारायण यांनी तंत्रसंस्था उभारण्यासाठी मोलाची मदत केली. तत्कालीन काळामध्ये सेवाभाव महत्त्वाचा मानला जात होता. अशाच काळात रावबहादुर डी. लक्ष्मीनारायण यांनी त्यांची संपत्ती जनतेच्या स्वाधीन केली. आपणासोबतच दुसऱ्यांचा विकास करण्याचा प्रयत्न व्हावा म्हणून या महामानवांनी लोकांकरिता शैक्षणिक दालन खुले केले. आज शैक्षणिक क्षेत्रामध्ये कार्य करणाऱ्या शिक्षकांनी देखील समाजाच्या विकासासाठी काय करता येईल, याकडे लक्ष देण्याची गरज आहे. त्याकरिता डी. लक्ष्मीनारायण यांच्यासारखी समाजसेवेची प्रवृत्ती पाहिजे, असे डॉ. दुधे म्हणाले. रावबहादुर डी. लक्ष्मीनारायण यांनी दिलेल्या जमिनीवर विद्यापीठ तसेच लक्ष्मीनारायण तंत्रसंस्था उभी राहिल्याचे ते म्हणाले. तत्पूर्वी विद्यापीठाच्या वतीने माननीय प्र-कुलगुरू डॉ. संजय दुधे व कुलसचिव डॉ. राजू हिवसे यांनी रावबहादुर डी. लक्ष्मीनारायण यांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करीत अभिवादन केले. यावेळी परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ संचालक डॉ. प्रफुल्ल साबळे, वित्त व लेखा अधिकारी श्री. हरीश पालीवाल, अधिष्ठाता डॉ. प्रशांत माहेश्वरी, अधिष्ठाता डॉ. संजय कवीश्वर, अधिष्ठाता डॉ. प्रशांत कडू, अधिष्ठाता डॉ. शामराव कोरेटी यांच्यासह संचालक, विविध विभाग प्रमुख, शिक्षक, अधिकारी, कर्मचारी व विद्यार्थ्यांची मोठ्या संख्येने उपस्थिती होती.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

ई मासिक विद्यासंवाद

सप्टेंबर २०२३ | आवृत्ती-०३६

सिंथेटिक ट्रॅक का लोकार्पण १७ को

नागपूर | शतब्दी वर्ष के उपलक्ष्य में राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपुर विश्वविद्यालय के खेल परिसर में 'एथलेटिक्स' प्रतियोगिताओं के लिए एक अत्याधुनिक सिंथेटिक ट्रैक तैयार है। इस सिंथेटिक ट्रैक का उद्घाटन, १७ सितंबर को दोपहर २ बजे उम्मुखमंत्रि देवेंद्र फडणवीस लोकार्पण करेंगे।

कार्यक्रम अख्य विश्वविद्यालय के कुलमुर डॉ. सुभाष चौधरी तथा प्रमुख अतिथि के रूप में प्र. कुलमुर डॉ. संजय दुधे उपस्थित रहेंगे। लोकार्पण समारोह की शुरुआत आमंत्रित एथलीटों के साथ ४ बाय १०० मीटर की रिले से होगी। कुछ दिन पहले ही सिंथेटिक ट्रैक को अंतरराष्ट्रीय स्तर पर मिला है। कई एथलीट्स संगठन के साथ ऑन रीडिंग्स ने सिंथेटिक ट्रैक को अंतरराष्ट्रीय वर्ग-२ सर्वसुविधायुक्त ट्रैक का दर्जा प्रदान करते हुए प्रशंसा पत्र दिया।

एसा है ट्रैक

विश्वविद्यालय के इस सिंथेटिक ट्रैक में ४०० मीटर की कुल लंबाई है। पूर्व दिशा में गोल फेड और भला फेड तब प्रथम में हथौड़ा फेड फिजिकल के लिए विश्व व्यापक की गई है। वहीना दिशा में दो स्टाव पर लंबी कुद और क्रिकेट के लिए जाया सुविधा है। ट्रैक में स्टील चेत प्रकार के लिए भी विशेष सुविधाएं हैं। ट्रैक को कुकसत होने से बचने के लिए ड्रेज रिस्ट्रिक्ट की व्यवस्था की गई है। एथलीटों को

देशोन्नती

पौष्टिक आहाराच्या दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग

डॉ. ए.एन. राधा यांचे प्रतियादन • युटुटु सोसायटी ऑफ इंडियाचे राष्ट्रीय संमेलन देशोत्ती घुमवतल...

नागपूर • डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

लोकसत्ता

लोकमान्य लोकशक्ती
डॉ. प्रमोद मुनघाटे यांची खत; नागपूर विद्यापीठात गांधी जयंती साताह

वर्तमान काळात महात्मा गांधीबद्दल जाणीवपूर्वक विषपेरणी... डॉ. प्रमोद मुनघाटे यांची खत; नागपूर विद्यापीठात गांधी जयंती साताह

लोकाभत

संकल्प समृद्धीचा, ती च्या सन्मानाचा...

संकल्प ही या गणपती महाराजांनी सांगितली सत्यता आहे। ती ही... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

DCM Fadnavis dedicates synthe

The state-of-the-art synthetic track at DCM Fadnavis Stadium... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

Team Mistry wins 4x100m rel

A 4x100m relay team... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

म. गांधीजी मांडली स्वातंत्र्योत्तर भारताची ब्यूर

मुंबई बॉम्बे यांचे प्रतियादन... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

विद्यापीठ मुद्रणालयात

होते आठ फूट पाणी

स. टा. प्रतिनिधी, नागपूर... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

नवभारत

आमंत्रित एथलीटों की 4x100 मी. मिश्रित रिले दौड़ होगी... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

मंडाच्यात 'ग्राम चलो'

नागपूर विद्यापीठ राबविणा प्रविध योना, 'रिगिंग टू अनरिड' संमेलना... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

विद्यापीठस्तरीय पुरस्कारांचे वितरण

राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वरूप... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

टी' चा गणपति सम्मान के लिए आज घर-घर आरती

लुहा लोकजत 'टी' चा गणपति पहनाया दिवस... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

'गरजेनुसार बदलावे रासेयोचे स्वरूप'

राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वरूप... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

IN THE ALMIGHTY'S PRESENCE

नागपूर विद्यापीठात गांधी जयंती साताह... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

देशोन्नती

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या विचारांशी समाजकार्याला जोडणे महत्वाचे

देशा विना, जो आहे. देशा... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

विद्यापीठाच्या सिंथेटिक ट्रॅकचे थाटात लोकार्पण

नागपूर, १७ सप्टेंबर... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

सत्याचे प्रयोग सिद्ध

माझ्या गांधी यांचे विचार... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

विद्यापीठाच्या सिंथेटिक ट्रॅकचे थाटात लोकार्पण

नागपूर, १७ सप्टेंबर... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

देशोन्नती

देशा विना, जो आहे. देशा... डॉ. ए.एन. राधा यांची शरीर व पौष्टिक आहाराची दक्षतेबाबत जनजागृतीची ग...

ई मासिक विद्यासंवाद

सप्टेंबर २०२३ | आवृत्ती-०३ब

विद्यापीठ गीत

या भारतात बंधुभाव नित्य वसू दे ।
दे वरचि असा दे ।
हे सर्व पंथ-संप्रदाय एक दिसू दे ।
मतभेद नसू दे ॥ धृ.॥

नांदोत सुखे गरीब-अमीर एकमतांनी ।
मग हिंदु असो ख्रिश्चन, वा हो इस्लामी ।
'स्वातंत्र्यसुखा' या सकलांमाजि वसू दे ।
दे वरचि असा दे ॥ १ ॥

सकळांस कळो 'मानवता, राष्ट्रभावना' ।
हो सर्वस्थळी मिळुनि 'समुदाय-प्रार्थना' ।
उद्योगि तरुण वीर, शीलवान दिसू दे ।
दे वरचि असा दे ॥ २ ॥

हा जातिभाव विसरुनिया एक हो आम्ही ।
अस्पृश्यता समूळ-नष्ट हो जगातुनी ।
खळ-निंदका-मनीहि 'सत्य-न्याय' वसू दे ।
दे वरचि असा दे ॥ ३ ॥

सौंदर्य रमो घरघरांत स्वर्गियापरी ।
ही नष्ट होऊ दे विपत्ती, भीति बोहरी ।
तुकड्यास सदासर्वदा सेवेस कसू दे ।
दे वरचि असा दे ॥ ४ ॥

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

जमनालाल बजाज प्रशासकीय भवन, महात्मा जोतिबा फुले शैक्षणिक परिसर, कॅम्पस चौक ते अंबाझरी टी-पॉईंट मार्ग, नागपूर-४४० ०३३.
दूरध्वनी : ९१-७१२-२९५६३०४ ईमेल : registrar@nagpuruniversity.nic.in वेबसाईट : www.nagpuruniversity.ac.in